

**CELEBRACIÓ DEL
DIA MUNDIAL
DE LA FILOSOFIA**

Xavier Serra i
Besalú

Professor de filosofia a
l'Institut Salvador Espriu
(Salt, Gironès) - @xserra

Encara les utopies?

Avui, 20 de novembre, estem d'aniversari. No pas el meu, certament, i potser tampoc el seu, però cada tercer dijous de novembre el món celebra el Dia Mundial de la Filosofia. És la data en què va morir Sòcrates, el mestre de Plató i pare de la filosofia occidental. La Unesco insisteix que la filosofia és "escola de llibertat".

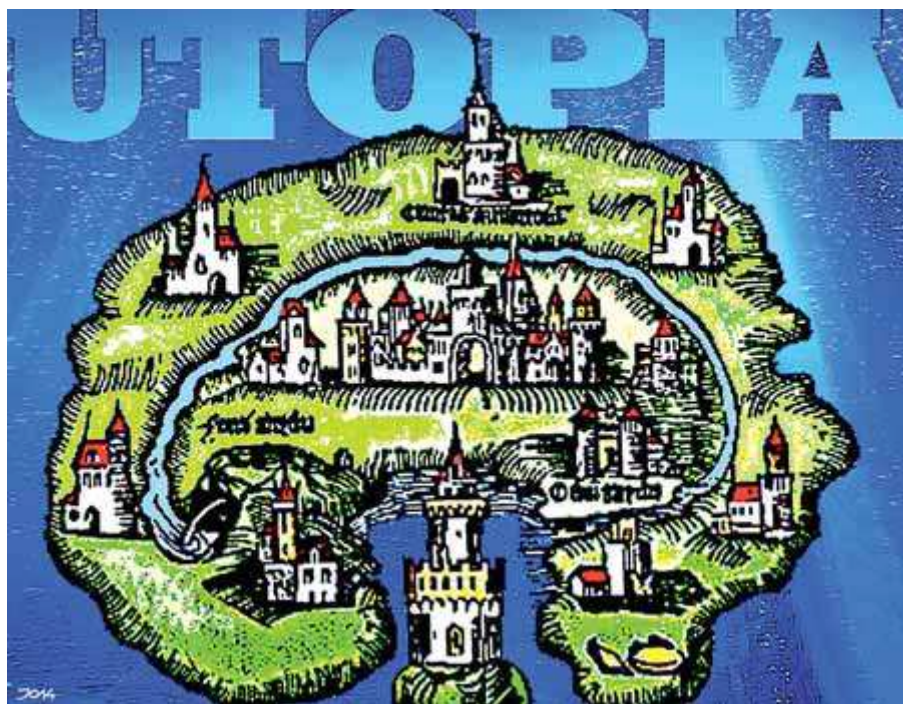
LA CIUTAT DE BARCELONA, sensible a la reflexió crítica, ha organitzat aquesta setmana el festival Barcelona Pensa (barcelonapensa.cat), que obre la capital catalana a la reflexió i a preguntes intel·ligents, com ara "quina és la funció de l'art avui? Quins límits ètics comporten les pràctiques mèdiques? Què és la sobirania? De quina manera vull viure la meua vida?"

¿S'HAN FIXAT VOSTÈS QUE, si bé no totes les respostes són racionals –n'hi ha de mítiques, de fanàtiques, d'instrumentals...–, en canvi sí que ho són, de racionals, totes les preguntes? És intrínsecament humana, expressió de la nostra dignitat, formular-se el perquè de les coses, fins i tot des d'abans que existís la filosofia.

L'AGÈNCIA DE NACIONS UNIDES per a l'Educació subratlla "el valor perdurable de la filosofia per al desenvolupament del pensament humà, de cada cultura i de cada individu". Per això –ara que Madrid imposa la seva pràctica aniquilació– reivindicuem la seva presència eficaç en l'ensenyament secundari català. Si l'estudi de la filosofia "estimula el pensament crític i independent i promou la tolerància i la pau", per què Rajoy i Wert empenyen en una direcció oposada? No es poden permetre que la gent reflexionem autònomament?

CENTENARS DE NOIS I NOIES de segon de batxillerat de nou centres educatius de les comarques gironines estan treballant ja en la Jornada de Filosofia de Girona. Enguany la temàtica és nítida: *Utopies. Criticar el present, imaginar el futur* (filo.segirones.cat/jornada). Se celebrarà presencialment el 12 de desembre i ja des de fa setmanes en l'àmbit digital.

PENSEN VOSTÈS QUE ANEM CAP a millor o cap a pitjor? Diuen que només els joves són partidaris de les utopies? Només qui té esperança té vida? L'uruguaià Enrique Ga-

JORDI SOLER

¿N'estem farts, de somnis quimèrics, o ens calen propostes apassionants per a cors magnànims?

leano conclouia: "¿Per a què serveix la utopia? Serveix per a caminar."

ELS JOVES PREUNIVERSITARIS catalans estan ara llegint alguns textos de la utopia platònica per excel·lència, *La República* (s. IV aC). I aviat sabran què proposava Agustí d'Hipona a *La ciutat de Déu* (s. V) on es descriu també una ciutat ideal, arquetip de les utopies cristianes. L'influent poeta xinès Tao Yuanming o Al-Farabí, filòsof de Bagdad, i d'altres, també s'hi van atrevir, però va ser amb Thomas More que s'inaugurà el gènere utòpic modern. I successivament Andreea o Campanella, amb esquemes religiosos o màgics; Francis Bacon, amb propostes científiques i tecnocràtiques; i Cabet, Butler, Wells i tants d'altres. Alguns més romàntics, i altres immersos en els problemes socials, com Saint-Simon, Owen, Fourier, Marx, Proudhon o

Bakunin, i sovint amb denúncies com les de Huxley, Nocizk, Lévy o Marcuse, el qual desemmascara la fe en el desenvolupament científic com una nova utopia quan, aparentment, ja semblaven acabades.

JOAN MANUEL DEL POZO, traductor de More, recorda que la utopia és més que un assaig; és un relat que expressa la complexitat de la vida comunitària en un espai i temps –que poden ser imaginaris– com a ideals per realitzar o també en previsió d'un infern. I resisteixen al desgast, experiència que no superen els "projectes practicables", ja que allò que intuïm com a "possible" sí que queda exhaurit.

LA PREGUNTA INICIAL –L' "¿ENCARA?"– segueix oberta: ¿n'estem farts, de somnis quimèrics, o ens calen propostes apassionants per a cors magnànims? N'hi ha de sociopolítiques, d'econòmiques, de religioses, d'ecologistes, de tecnocientífiques... ¿Té vostè la seva?

ÉS BEN CERT QUE LES POSSIBILITATS col·lectives per a un futur millor no són a cap pla de pensions tancat o dins algun ordinador dels *big data*: senzillament, sorgeixen en la història, i això ningú ho atura. Felicitem-nos per la festa, avui, de la filosofia.

Ara, 7/12/14

Aquest és el tema central de la Jornada de Filosofia de Girona 2014, que divendres que ve reunirà a la Facultat de Lletres de la universitat més de 320 estudiants de segon de batxillerat de nou instituts de secundària.

Impressiona veure que hi treballen des de fa setmanes, mitjançant la pàgina web Filo.segirones.cat/jornada, i que es tracta d'una feina exigent i seriosa. El tema és ben actual, però no fugisser: *Les utopies. Criticar el present, imaginar el futur.*

I després diuen que el nostre jovent no reflexiona!

XAVIER SERRA BESALÚ

GIRONA

Les utopies segueixen vives

Vivim uns temps en què urgeix trobar solucions *possibles* als problemes reals. És ben curiós que hi hagi encara inquietud per estudiar aquells ideals *impossibles* que són les *utopies*. ¿Com hauria de ser una comunitat humana perfecta?

Les utopies centren la sisena Jornada de Filosofia per a alumnat de Batxillerat

► Hi participen més de 300 estudiants d'instituts de Girona, Cassà de la Selva, Salt, Castelló d'Empúries, l'Escala, Anglès i Sant Hilari Sacalm

GIRONA | DdG

■ La sisena Jornada de Filosofia per a estudiants de Batxillerat de Girona se celebrarà aquest divendres, 12 de desembre, al Campus Barri Vell de la Universitat de Girona i al Teatre Municipal. En aquesta edició, els més de 300 alumnes que s'hi han inscrit debatran al voltant d'aquest tema: «Utopies. Criticar el present, imaginar el futur».

Els instituts Narcís Xifra, Santa Eugènia (Girona), Castelló d'Empúries, Cassà de la Selva, Rafael de Campalans (Anglès), El Pedró (l'Escala), Salvador Espriu (Salt), Anna Busquets (Sant Hilari Sacalm) i el col·legi Montessori-Palau participen en la jornada, que s'organitza amb l'objectiu de commemorar el Dia Mundial de la Filosofia -establert per la Unesco.

Aquesta experiència es va iniciar el 2009 acotada a l'Alt Empordà, però amb el temps s'ha anat ampliant a diferents centres de la demarcació i aquest any es realitzarà sota l'empara de la UdG, amb el suport de la Càtedra Ferrater Mora, a més d'alguns ajuntaments i edi-

Una sessió de la quarta jornada, celebrada el 2012 a Figueres.

torials. Els destinataris de l'activitat són alumnes de segon de Batxillerat que cursen Història de la filosofia com a matèria comuna i que l'any vinent començaran la Universitat.

Les jornades volen promoure i estimular la reflexió filosòfica i el debat entre els joves, més enllà de les aules. Per aquest motiu, els temes solen centrar-se en l'actualitat i mantenen alguna relació

amb el programa de la matèria que estudien als instituts. Els responsables de les trobades les plantegen en forma de treball cooperatiu i de grup, de manera que cada centre educatiu realitza un treball previ de preparació els dies immediatament anteriors a la jornada. Joan Vergés, professor de la Facultat de Filosofia de la UdG i director de la Càtedra Ferrater Mora, oferirà una conferència.

DIARI DE GIRONA

Tres-cents joves debatran sobre el futur de la política

▣ Divendres se celebrà la sisena Jornada de Filosofia a Girona, adreçada a estudiants de batxillerat ▣ L'activitat té el suport de la Càtedra Ferrater Mora

Núria Astorc

GIRONA

Més de 300 estudiants de segon de batxillerat de nou centres de secundària de les comarques gironines participaran divendres en la nova edició de la Jornada de Filosofia de Girona. Sota el lema *Utopies. Criticar el present, imaginar el futur*, els joves participants, estudiants de filosofia, debatran sobre el futur de la política. L'objectiu d'aquestes jornades és, d'una banda, aprofundir en una assenyalada "menystinguda" per part, sobretot, de l'administració central i, des d'aquest punt de vista, reivindicar la seva presència curricular i, de l'altra, acostar-la a la gent del carrer, segons ha explicat Xavier Serra, professor de filosofia de l'institut Salvador Espriu de Salt, que forma part dels centres organitzadors.

Aquesta serà la sisena edició de les Jornades de Filosofia de batxillerat que commemora, com cada any, el dia mundial de la filosofia decretat per la

Dos joves interpretant unes peces musicals en la jornada de l'any passat ■

La data

12.12.14

Sisena edició de la Jornada de Filosofia que tindrà lloc entre la Facultat de Lletres i el Teatre Municipal de Girona.

Unesco i que aquest any va ser el 20 de novembre. En aquesta ocasió, els instituts organitzadors han rebut el suport de la Càtedra Ferrater Mora de la UdG, a més d'alguns ajuntaments i editorials. ■

El triple d'assistents que al 2013

El nombre d'estudiants que any participaran en aquesta jornada s'ha triplicat respecte de la darrera edició. L'any passat, en van prendre part prop de 140 i divendres ho faran més de 300, una xifra que els organitzadors atribueixen a un progressiu reconeixement de l'activitat. Els alumnes estudien en els centres El Pedró de l'Escala; institut de Cassà de la Selva i Castelló d'Empúries; instituts Narcís Xifra, Santa Eugènia i centre Montessori-Palau de Girona;

Rafael de Campalans d'Anglès; Anton Busquets de Sant Hilari i institut Salvador Espriu de Salt. La jornada es celebrarà en diferents espais de la Facultat de Lletres de la UdG i la cloenda tindrà lloc al Teatre Municipal de Girona. El doctor Joan Vergés, director de la Càtedra Ferrater Mora, farà una conferència que porta per títol 'El país de la utopia'. I és clourà amb una actuació musical a càrrec d'una orquestra de cambra formada per alumnes.

EDUCACIÓ

Més de 300 joves debaten sobre filosofia

Més de 300 estudiants de segon de batxillerat de nou centres de secundària de la demarcació van participar ahir en la Jornada de Filosofia que es va celebrar a Girona, en espais de la UdG i al Teatre Municipal. El tema central de debat va ser el de les utopies polítiques. ■ LLUÍS SERRAT

Més de 300 batxillers debaten sobre les utopies polítiques a la Jornada de Filosofia de Girona

GIRONA | DdG

■ La sisena jornada de Filosofia a Girona va aplegar divendres més de 300 estudiants de Batxillerat dels instituts Narcís Xifra, Santa Eugènia (ambdós de Girona), Castelló d'Empúries, Cassà de la Selva, Rafael de Campalans (Anglès), El Pedró (l'Escala), Salvador Espriu (Salt), Anton Busquets (Sant Hilari Sacalm) i del CCE Montessori-Palau.

La jornada de debat, que enguany ha girat al voltant de les utopies polítiques, va ocupar onze aules de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona. Abans, els estudiants havien preparat la ses-

sió als seus instituts, a partir de la lectura de textos filosòfics i de reportatges sobre les utopies; a més de debatre virtualment a través d'un moodle.

Els responsables de la jornada van recordar que les utopies polítiques constitueixen un gènere literari que es remunta a Tomàs Moro i a Plató, dos autors que l'alumnat ha de treballar en el currículum d'Història de la filosofia que cursen a segon de Batxillerat. Des del seu punt de vista, d'aquesta manera es fa evident que matèries com la filosofia poden ser de gran utilitat per a la formació dels futurs ciutadans.

Una de les aules de la Facultat de Lletres de la UdG on divendres es va celebrar la jornada de Filosofia.

El divendres 12 de desembre de 2014 es va celebrar la Jornada de Filosofia de Girona per a estudiants de 2n de batxillerat. Al llarg d'aquell matí, més de 300 alumnes de 2n de batxillerat de nou centres educatius van estar reflexionant, amb un programa atapeït de feina, al voltant de la vigència de les utopies en el nostre temps. Ho van posar en relació amb el currículum de l'assignatura de Filosofia, que tracta d'aquestes qüestions i de les utopies polítiques durant tot el curs (Plató, Agustí, More, Bacon, Marx, etc.).

L'experiència té un punt d'insòlit, atès que els altres anys es tractava d'un intercanvi entre tres o quatre instituts, però enguany s'han desbordat totes les expectatives i s'hi han apuntat, de forma entusiasta, fins a nou centres educatius de la demarcació de Girona: Narcís Xifra i Santa Eugènia (Girona), Castelló d'Empúries, Cassà de la Selva, Rafael de Campalans (Anglès), El Pedró (l'Escala), Salvador Espriu (Salt), Anton Busquets (Sant Hilari) i el CCE Montessori-Palau.

El dia de la Jornada, tots aquests alumnes van debatre socràticament sobre les utopies polítiques, primer a l'àrea universitària del Barri vell de Girona (Facultat de Lletres), ocupant el Claustre, el Saló de graus, l'Aula de música i deu aules més, i successivament es van traslladar al Teatre Municipal on va tenir lloc la segona part de l'esdeveniment.

Els estudiants s'havien preparat prèviament en els respectius instituts a partir de la lectura d'alguns textos filosòfics i de diversos reportatges sobre el tema de les utopies. També havien escalfat motors debatent entre ells virtualment mitjançant una plataforma virtual Moodle, accessible a l'adreça filo.segirones.cat, i que pot servir per a conèixer més a fons què s'ha proposat i com s'hi ha treballat.

Com és sabut, les utopies polítiques constitueixen un gènere literari que es remunta a Tomàs Moro i Plató, tots dos autors que els estudiants han de treballar en el currículum d'història de la filosofia que cursen a segon de batxillerat. D'aquesta manera es fa evident com matèries com la filosofia poden ser d'extrema utilitat per a la formació dels futurs ciutadans, malgrat que iniciatives polítiques com la llei Wert vulguin bandejar-la.

La jornada ha tingut dues parts, en la primera part s'han format 20 grups d'entre 15 i 17 alumnes que han discutit sobre el present i el futur de les utopies polítiques i el pensament utòpic. Després, s'han distribuït en tres sales on, en paral·lel, s'han posat en comú les conclusions de cada grup i s'ha dut a terme el debat. La majoria d'estudiants han reclamat la necessitat del pensament utòpic i han constatat la impossibilitat de viure sense cap tipus d'ideals més enllà del consumisme. S'han reiterat les crítiques a un sistema polític que no fa

net de tota mena de corrupcions, a un sistema econòmic excessivament orientat a l'acumulació de béns, així com les exigències d'orientar la política i l'economia en el sentit de fomentar el bé comú, però la majoria de reflexions dels joves expressaven també un fort escepticisme sobre la possibilitat de realitzar projectes utòpics predissenyats i organitzats o dirigits de forma centralitzada. Han estat habituals les referències a l'educació, la majoria d'estudiants han reivindicat el paper clau de l'educació per a qualsevol reforma política i la importància del pensament crític.

La segona part s'ha realitzat al teatre municipal de Girona i ha consistit en la lectura dels assajos o comunicacions guanyadores que els alumnes havien preparat amb antelació de forma voluntària. Posteriorment, hi ha hagut una breu conferència del professor Joan Vergés de la facultat de filosofia de la UdG i una intervenció musical protagonitzada pels mateixos alumnes.

Atès l'èxit de la jornada, la bona acollida de les institucions (hi han col·laborat ajuntaments, editorials, institucions educatives, la Càtedra Ferrater Mora de la Universitat, etc.) i l'entusiasme dels joves estudiants, els professors dels nou instituts organitzadors s'han emplaçat a repetir-la el curs vinent amb un format similar o fins i tot ampliat.

Institut Salvador Espriu

